

Молитвами вберегла сина...

МАТЕРИНСТВО. Святе й безкорисливе, радісне й трагічне. Коли жінка народжує дитину - перестає жити своїм життям, беручи на себе всю відповідальність за долю доньки чи сина. Саме про таку матір хочу розповісти сьогодні.

Родовід Людмили Нагловської починається з далеких країв. Батько — латвієць, мама — з Молдови. Волею долі зійшлися й поселилися в Костянтинівці. Людмила росла без батька: у 1942 році його вбили, коли їй було лише два місяці. Тут, у Костянтинівці, й заміж вийшла, виростила четверо діток — три сини й донечку. Працювала на різних роботах: у бригаді, на фермі дояркою та телятницею. Ось уже й старшенького Юрка провела в армію. Служив далеко, на острові Діксон, де вічна мерзлота, де ведмеді прогулювалися біля ракетних установок, а недалеко й Земля Франца-Йосифа. Важко було чекати довгих три роки. А згодом, у 1986, ліквідував Юрій наслідки аварії на ЧАЕС. Бідкається Людмила Василівна, що ніяких пільг не отримує він за підірване здоров'я.

Ось і середній син Микола закінчив Костянтинівську восьмирічку. Навчання продовжив у Здобунівському ПТУ, опановував професію машиніста. Хлопець любив висоту, їздив у Рівне в парашутну школу. Хвалився матері: «Піду з «кукурузника» пострібаю». А коли настав час іти на військову службу, у військоматі врахували вміння хлопця й направили в десантні війська. Служив у м. Рукша, що під Каунасом у Литві. Часто слав вісточки, їздили й батьки відвідувати солдата. Через деякий час дивізію передислокували в Білорусь. Звичайно, мати навіть не здогадувалась, що Миколу готують у Афганістан. Після двох місяців служби в сусідній союзній республіці понад 100 днів не було звістки від сина, а тоді прийшов лист з лаконічною зворотною адресою: полевая почта №..., Москва.

Боялася солдатська мати навіть думати про те найстрашніше, що випало на долю її сина. Десь аж у четвертому листі першими словами були: «Привіт з Афгану, з Кабула!». Писав Микола, щоб мама не хвилювалась, що недалеко йдуть бої, але в них усе нормально. Пізніше повідомлення йшли з міста Кандагар. А потім — півроку мовчанка.

А в той час у район почали привозити «чорні тюльпани». Туманився, чорнів світ для матері, ходила з опущеною головою й ні про що не могла думати, лише про сина, який опинився в жорнах страшної чужої війни. Безперервно молилася Богу й чекала вісточки. А Микола написав, що він уже прапорщик. Прислав фотографію воїна-душмана, обвішаного патронами та кинджалами, з карабіном на плечах. «Мамо, побачте, якого я «духа» в полон узав, якби не спіймав, то він нас убив би». Довго дивилася Людмила Василівна на обличчя чийогось сина з далекого краю і не було місця для ненависті в її великому

материнському серці. А через деякий час загорнула в целофановий пакет фотографію та поклала в коморі за бантину: не змогла знищити.

УКРАЇНА жила мирним звичним життям: цвіли й дозрівали плоди, народжувалися діти, а там, за обрієм, під пекучим афганським сонцем, вмирили українські юнаки, цвіт нації. Микола з двома побратимами їхали БТРом і потрапили в засідку душманів. На очах у хлопця одному з солдатів відірвало щелепу, іншому — обидві ноги. Не пам'ятаючи себе, Микола повів бойову машину в напрямку госпітала, не розбираючи дороги, змітаючи все на своєму шляху. Вмирили воїни і від спраги. У горнилі війни не завжди вертоліт з водою міг спуститися на землю. Було й таке, що душмани обстрілювали невпинно, і гвинтокрил, покружлявши, змушений був повертатися назад, так і не приземлившись. І коли серед цієї немилосердної спеки щастило дістати баклажку з водою, то солдати змочували лише губи, щоб вистачило на всіх. У цей час удома в Людмили Нагловської склалися обставини, що гнітили серце. Про сімейні проблеми написала й Микола, не думаючи, як важко перенесе звістку син...

Той буденний день нічим особливим не відрізнявся від інших. Раненько, як завжди, побігла на ферму, але на душі відчувала якийсь неспокій. А коли повернулася, заходилася прибирати в хаті, наварила їсти. Дома був найменший п'ятирічний син. Замітаючи подвір'я, побачила, як на вулиці зупинилося таксі, з нього вийшов високого зросту чоловік і наближався до неї.

- Дивлюся, іде такий негарний, худорлявий, чорний, як головешка, солдат у чоботях на шипах і думаю: які ж некрасиві в людей діти, а в мене ж - сини-красені. А солдат підходить і каже: «Добрий день, мамо!». Чую голос сина, кинулася до нього. А він попросив не підходити, мовляв, йому треба помитися і переодягнутися надворі, бо на ньому повно нужі.

Помився, переодягнувся, ліг відпочити, мати припала до кровинки. Старший Юрко попросив не турбувати Миколу, на що солдат відповів:

- Нехай натішиться своїм сином!

Семеро діб пролетіли матері, як одна мить. А він за цей час встиг одружитися з дівчиною, з якою познайомився, коли служив у Білорусі.

І знову проводжала Миколу в Афганістан. Пам'ять зберегла найменші дрібниці. Коли з родиною вийшли на вулицю, в метушні згадала, що залишила хатні двері незамкненими, хотіла повернутися, а Микола закричав:

- Мамо, Вам ця хата треба?

ПРИТИХЛА, йдучи поруч на автобусну зупинку. От і автобус, солдат зайшов у нього, а тоді стрімко вискочив, високо підняв ногу й з усієї сили протягнув підшвою по стіні споруди, залишивши глибокий слід від шипів. Це була згадка для матусі на всі роки

служби сина в Афганістані. Хоч би куди йшла, то дорога вела туди, де залишив він свій слід.

У листах звідки рефреном звучали слова: «Мамо, я повернусь!». Вдруге приїхав у заслужену відпустку. Багато розповідав про страшну війну старшому братові Юрку, а коли щось запитувала, відповідав: «Мамо, Вам це не треба знати!». А Людмила Василівна молилася день і ніч, просячи Бога зберегти її кровинку від загибелі. І впевнена, що її гаряча безперервна молитва дійшла до Бога.

Після повернення з Афганістану мати ще довго не могла повірити, що син з нею, живий і неушкоджений. А він два місяці поспіль безперестанку співав, лягаючи та встаючи. Страшно було матері слухати ті співи, тому часто підходила й про щось запитувала. Микола відповідав на запитання й далі співав. Поступово став при звичаяватися до домашніх обставин, поступив у вище політичне військово училище. Після його закінчення продовжив військову кар'єру в армії і має звання майора. Нині з сім'єю проживає в Білорусі, виховує двох синів. За виконання інтернаціонального обов'язку в Афганістані нагороджений орденом Червоної зірки, Подякою за особистим підписом Михайла Горбачова та багатьма іншими відзнаками.

Розповідаючи цю життєву непросту історію, хочу низько вклонитися всім матерям, чіх синів нищила далека й чужа афганська війна, вклонитися солдатам-афганцям, які не ховалися, не втікали, не кричали, а з честю виконували службовий обов'язок. Хай буде вічна пам'ять тим, хто не зміг повернутися до отчого дому, востаннє зівши погляд у чуже й байдуже, палюче афганське небо вдень і крижане в нічних загравах.

**Надія СВИЩЕВСЬКА,
м. Сарни.**